

Sémisi Ebeq sáhnsahwe ahtebé ehwehne.

Áhnte ahtébíá kégá, Sémisiwe Sísane ábákawae íwíáhowe. Sémisiwe Sarúsarama suwahpeqte Sísa tagaríáh kéráq wahnahnú aninéna mah pahsí Sísa tagaríáh Ásiú ké séhréh aritanieéna sehiranúwe. Wega iwíáhéra, Sísansabé aiq pútare atáh kégá íre túbah agia peh kaweq sansá mraigehe. Mirairataqmé sene kaweq sansá tagah kegá iwíáhéra, Mah kegá aiq pútaq Sísa tagaríáh ké wóe íwíáhigehe. Mah pahsí sáhnsáho kegá Sísane sánsá tábúsoqme sehgigeheéna Manikánka Sémisi íwíáh atowana mah pahsí sehiranúwe.

Sémísiga mah pahsí sehiranúwe.

¹ Ínédé Sémisi Maniká Iteriboreq itene Wahnah Sísa Karáhéreqne arambehri aní múge. Néne páhsí sáhnsahwe tagahro. Ite Ísara ke airápété téhtaré káhnáh míone. Itene igaqnaréhga wáhnaupéqté kéné marakórapeq abae agunsabé mó ke suwahpeq míáhwe. Ite ómiga néne ehweh sáhnsahwe íráhro.

Moke ite áhwáreh naneqka págege aitéh éhwéhne.

² Néne iyahnabo anímáráino, moke áhwáré naneq sínaraq iru ukiqme míáhro. ³ Íre kaweq sunúq sínaq Manikánsabe aiq pútare ateq wene sánsá íre susa peh kawerue sehgírataq págegeue míáhrahewe. Minawé aiq tagaríáhwe. ⁴ Wene sánsá íre susa

peh kawerue sehgírataq ite kaweqlaq míagehe. Ite kaweqlaq míéhrataqmé Manikánka séhréh aitená wega náina naneq íre tabonahigehe.

Ahtebé iwíáh tabonahi anínká púrerinkehe i ehwéhne.

⁵ Íre ahtebéh anínká Manikánsabe, Ahtebé iwíáh nánio ue púreríñaraq Manikánka ahtebé iwíáh atankéhe. ⁶ Manikánsabe, Nánio ue púrerirataq náninabomo árahinabomo íwíáhiyehboq peh aiq pútaq náninawire íwíáhoro. Wáninka mó kantoq mé kantorinserah árahinabomo íwíáhi anínká mó iwíáh mó iwíáhire. ⁷ Manikánka náninabomo árahinabomo íwíáhi anímé wega íre náwinawire. ⁸ Mó iwíáh mó iwíáhi anínká tábúsoqme arámbéhrí íre miraia peh áhwára áhwáraire. Wega náninabomo árahinabomo íwíáhinsabé Manikánka íre náwinawire.

Tabonah kereq áhnte mensáméhnsánkákáq kérqesabé irari ehwéhne.

⁹ Sísa tagaríeh ání tabonahínaraq Manikánka wensabé, Anotah ání míahno atahnana iwíáh íwíáhinkehe. ¹⁰ Uworapeqté naneq kirena áraniwe ehyataginserah áhnte monéákáq ménsáméhnsánkakaq sorupeh ání pukinae. Minayabe Manikánka áhnte moné matiéh ánínsabé, Pehgáriq ání míahno atahnana iwíáh íwíáhinkehe. ¹¹ Ehbiehbeq anotah patáhitaq uworapeqté naneq ehyatague ára megínaraq íre kaweqlaq naneq úkinae. Mina inserah áhnte monéákáq ánínká áhnte ahwímí árámbéhríñaraq pukinawire.

Manikánka ite ahbabáqtaqpeq íre móitahráhi ehwéhne.

12 Menah Manikánka mahraréna, Ínénabe arutaboiri anínká mókake kagai apéq náwénaraq oga mía míainkehe ire. Minayabe ahbabárarahi tanáhráq sínaraq mi ahbabáqsábé ahqáho atéh áninká kaweqtaq míahnaraq wega kagai apéq awaq mena iwíáh íwíáhhinkehe. **13** Mó aníné arupipeqté íwíáhgá we abarirana wega, Ahbabárinie íwíáhhinaraq, Manikánka mi iwíáh aintéhre íwíáhineho. Írakumo. Ahbabáqka Maniká íre sabivorahí puana wega mó ke ahbabáqtaqpeq íre móitahráhire.

14 Téhwe itene irupipeqté íwíáhgá morání moráníné iwíáh abarire. Minayabe ite ahbabárigheheéna iteitene íre kaweq naneqsabé irutaboirúnaga ite ehnenehnénéna péhe éhwéh aitéhre. **15** Kía míeh íníné arupipeq káriq aní míéhrana mina inserah itene irupipeq ahbabáq iwíáh kéhre. Kía míeh íninká ani maqmaréhnserah itene irupipeqté íwíáhgá ahbabáq áhwárehre. Áhwárehhrana ahbabáqka ite saiqnariahnaq áhnte ahbabáq aruqarurirataq pukoneheqmóe.

16 Néne iyahnabo anímárido, péhe éhwéhnsábé aiq pútare arítého. **17** Moke kaweq naneqmarí íópeqté Ítéribogá aiq náire. We peh ahriahri téhrehrabeq mía míai anínéna moke kaweq naneqmarí nái náinire. Mánkánahna ebeq íre wahtonagéna anehe pehgáriragire. Manikánka íre mina tahnsanire. We íre mó sansá mó sansáni aní míre. We peh ahriahri téhrehrabeq mía míai aníne.

18 Maniká Iteribo wewega iwíáhéna ite omaq itowe. Omaq itonsabe wene aiq pútare ataráúnana wega, Néne an-

imári móe aitená kaweraitáráire. Téhwe ite kaweraitena anehe mó ke kaweraritankéhe.

Manikáne ehweh ireq sehgóro i ehwéhne.

¹⁹ Néne iyahnabo anímáríno, kawerue íráhro. Mó kegá ehwehnirataq ahkabaqme ireq kawerue iwíáhoro. Sene ehweh ireq pehwehrue iwíáhue ehwehnoro. Íre apubúue abiahnsanoro. ²⁰ Apubúue abiahnsano kegá Manikáne kaweq sansá íre miraorahowe. ²¹ Íre mirao naneq sansánkákáq moke ahbabáq sansankákáq áhnte kagaire. Moke mi sansá itene irupipeqté súáhro. Manikánka wene ehweh ayu tahnsa itene irupipeq uqmataire. Minayabe iteite iuwahbeh sansá sueq wene ehweh kawerue sehgóraq itene iru kaweraitankéhe.

²² Minayabe Manikáne ehweh kawerue sehgóro. Íre peh iahrega íráhro. Írakumo. Peh iahrega íráhnaraqmé peh iteitene péhe íwíáhyábé aíq pútare atagéhe. ²³ Wehukenínká Manikáne ehweh peh ahrega irena íre sehginaraq we timanopipéq tageh aní tahnsane. ²⁴ Mi aní wene náwíqkakaq auranabiah timanopipéq tagéna timano mitaq marena pokéna wene auranabiah apubúue abitagire.

²⁵ Manikáne ehwehme anotah kawéq éhwéhne. Mi ehwéh irena kawerue sehgóro ánímé ahbabáqka íre saiqnariahrahire. Mi ehwéh íre abitarusa peh timanopipéq taga tagainserah sáhnsahena kawerue sehginaraq Manikánka, Kaweróna atankéhe.

²⁶ Wehukenínká iwíáhéna, Ínédé Sísansabé aíq pútare atóge éna Manikánsabe kawerue iwíáh iwíáh

atóge éna ahriahri abehq éhwéh iraréna wene péhe éhwéhnká wewe péhenuwíéhre. Mi anínká, Ínewé Sísansabé aiq pútare atóge éna Manikánsabe iwíáh iwíáh atóge ime íre awehraq kék púana peh abehq iwíáhire. ²⁷ Manikáne ehweh sehgiro kegá ehneranimárínseq keweinínsónseq íre kaweç sunúq séhréh aritera mah marákóípéqté áhbábáq sánsá íre miraia peh kaweqtaq mía míaowe. Minawé Maniká awahbeh sansáne.

2

Peh morá sánsá ómi kehinánsábé miraoro i ehwéhne.

¹ Néne iyahnabo anímáríno, itene Wahnah Sísa Karahé íópeq wahnahni anínsábé aiq pútare atáhwe. Minayabe anotah keyábé iwíáh iwíáhéq kawerariteq pehrápeqte kék inehepeq súého. ² Ite momiwlorabeq kaweç korósíákáq kaweç awáhríq náneqkakáq ánínseq tabonah aní subankia korósíákáq ánínseqka iteba sirataq mó anínsábé mó iwíáh mó anínsábé mó iwíáhiyeho. ³ Itega kaweç korósíákáq ánínsábé, Kaweqtapéq tútuue míahno ateq tabonah anínsábé mobeq koiriwe míahno. Mahtaç igárápí tútuue míahno atého. ⁴ Mira iwíáhome itega korósi tagahnsabé mó ke kaweç kee iwíáhariteq mó ke abehq kék iwíáh arítáhwe. Mira iwíáhome itega saraqmáráh wáhnáhmárínká íre kawerue saraqmáráhnserah iwíáhowe.

⁵ Néne iyahnabo anímáríno, néne ehweh íráhro. Manikánka mahraréna, Ínénabe sirutaboiro kegá wahnah wahnahnurabeq awaq miagéhe ire. Wensabé aiq pútare atera kaweqtapéq

awaq miageheéna Manikánka mah marákóípéqté tábónáh ké omaq sitéhre.

6 Itewe aneqsabé tabonah keyábé síéhruruo? Áhnte mensáméhnsánkákáq kégá ite íre kaweraitáh mino. Ite meiqmera ehwehorabeq móítáh mino.
7 Manikánka itensabé, Sísá Karáhéne animári móe aitéhre. Aitéhrara ménsámehnsánkakaq kégá Sísá Karáhéne kaweq awíqsábé abehq éhwéh atáhwe. Sega mina tahnsa áhbábárowe.

8 Maniká itene Wahnahne ehwehnka mahraréna,
 Arerensabé arutaboirónanserah mó keyábéákáq arutaboirúno ire. (*Wok Pris 19.18*)
 Minayabe itega mó keyábé irutaboiro ehwéh sehgiómé kaweq sansánowe. **9** Itega anotah keyábé iwíáh íwíáhqué pehrápeqte ke inehepeq súáhmé mina íre kaweq sansánowe. Manikáne ehweh anterúáh púana mi ehwéhnká itensabé ahbabáq ke woe aitéhre. **10** Minayabe Mósísiga sehgióró ú ehweh áhnte kawerue sehgi áninká peh morá ehwéh antehrúéhmé wega moke mi ehwéh aiq anterúéhre. **11** Manikánka mahraréna,
 Mó aníné ahre weh abariiyeho ire.

Wega mó mahraréna,
 Mó aní subiq súého ire. (*Kisim Bek 20.13-14; Lo 5.17-18*)

Minayabe arega mó aníné ahre weh íre abariia peh mó aní subiq suahnawe arega mi ehwéh aiq anteruahne. **12** Manikánka sehgióró ú ehwehnká ahbabáq saiqnariahnaraq wehuke soraq suahráhire. Wega mi ehwéhnsábé iwíáhéra mah kehiná kéhínáné sánsá saraqmarankéhe. Minayabe iwíáhue kaweq ehwéh iraréq kaweq

sansánoro. ¹³ Wehukenínká mó keyábé íre arutaboirínaraq Manikánka ehweh aitahna tanáhráq mi aní kamah awinkéhe. Mi tanáhráq mó keyábé arutaboiri anínsábé, Kaweróne atankéhe.

Íné aiq pútare atóge i anínká íre kaweq sansanéna abehq íwíáhi ehwéhne.

¹⁴ Néne iyahnabo anímáríno, peh morá áninká mahraréna, Ínéga Sísansabé aiq pútare atóge ire. Wega iraréna Sísane sánsá íre sehgímé wene ehwehme peh abehq úkire. Ínéga Sísansabé aiq pútare atóge irarinka we kaweratahráhiro? Írakaumo. Peh wewene ehwehnka íre kaweratahráhire. ¹⁵ Arega Sísa tagaríáh wéh áhré tagé korósiakáq táchutahuqkakáq tabonahotaq ¹⁶ íre náriasa peh ehweh teawenawe arene ehweh peh abehq náneq úkire. Arega wensabé, Tototaq mé ayahbankikitaq mé pehwehrue pokéwahno teawenawe íre náriasa arene ehwehnka árahue séhréh atankéhbo? Írakaumo. Arene ehweh peh abehq náneq úkire. ¹⁷ Arega Sísansabé aiq pútare atóge íwíáhé mó ke íre séhréh aritahnawe arene iwíáh peh abehq náneq úkire.

¹⁸ Mó morá áninká mahraréna, Mó kegá peh Sísansabé aiq pútare atáhwara mó kegá peh kaweq sansá miraowe ire. Mi ehwéhnsábé teiníe. Arega Sísansabé aiq pútare ate kaweq sansá íre miraónawé ínéga are tagéna arensabé, Árahue Sísa tagariahna aní móne atanínkono? Ínéga kaweq sansá miraon-ayabé arega tagé ínénabe, Sísa aiq pútare atahna aní móne ue ahtebahrahóne.

19 Manikámé peh morá ánine aiq pútare atóge énawe aiq kaweróne. Peh morá mina irarénaga íre awehraq mire. Owainawamarínká moq minayabe aiq pútare atera áhreéra iransánowe. **20** Aiq pútare atahnayabé aiq awehraq mire íwíáhono? Aneqsabé kaweq arámbéhríininkono íwíáhono? Múgu wahgu aní móne. Peh morá aiq pútare atóge énawe íre awehraq mire. Mahnayabe áwahewé teiníe.

21 Itene igaqna Ébáráhmaga Manikáne ehweh se-hginieéna wenahni Áhísáhki subiqme titirinaúwe. Wega íre túbáh agia peh Manikáne ehweh segiunsabe Manikánka wensabé, Kaweróne. Kaweqtaq míahne atóge úwe. *(Stat 22.1-14)*

22 Ébáráhmaga Manikánsabe aiq pútare atena págegeue sehgoráhi ehwéh teawutaq túbáh aginie íre úwe. Wega peh Manikánsabe aiq pútare atóge éna wene ehweh sehginauge íwíáhúwe. Sehgiunka wega Manikánsabe aiq pútare atowe sokigi awuwe. Minawé aiq ahtebaho? **23** Manikáne ehwehnka mahraréna,

Ébáráhmaga Manikánsabe aiq pútare atonsabe Manikánka wensabé, Kaweróne. Kaweqtaq míahne atóge úwe ire.

Manikánka Ébáráhmansabé mó mahraréna,
Areve néne iyahnabo aní móne atowe úwe. *(Stat 15.6; Aisaia 41.8)*

Ébáráhmaga Manikáne ehweh kawerue sehgiunsabe mah pukúípéqté éhwéhnká aiq pútaragúwe. **24** Manikánsabe aiq pútare atóge irarime íre awehraq mire. Írakaumo. Peh Manikánsabe aiq pútare atena wene ehweh sehgi

ánínsábé Manikánka, Kaweróne. Kaweqtaq míahne atéhre. Minawé aiq ahtebaho?

25 Weh aebó íní wenawíq Áráhpae. Téhtaré Ísárá ánítégá nahnsó kené marakó ahboerage-heéna Sósúaga eqmarowe. Eqmarowana Áráhpane nahtaqpéq suyana wega mi anité mehwehue kirabo aritená wenawahpeqte kégá subíyehoéna mó ahtápéq sokigi ariuwe. Wega miraúnsabe Manikánka, Kaweróne. Kaweqtaq míahne atowe.

(*Josua 2.1-21; Íbaru Ke 11.31*)

26 Wehukeníné awanka wene anonka suena airaiq pokitaq we pusa ání míéhre. Mina inserah Manikánsabe aiq pútare atóge irari anínká wene kaweç sansá íre sehgímé we pusa ání tahnса míéhre.

3

Itene ehwehme iwíáhue tagéq pehwehrue irarero i ehwéhne.

1 Néne iyahnabo anímáríno, Manikánka ite síwáhnorúna kené arambehri iwíáhue tagéna págegeue ehweh aitahráhire. Minayabe tagariáhwe. Wega mó Sísá tagariáh kéné arambehri pehwehrue iwíáhue tagehre. Minayabe wehukega momiwíorabeq síwáhnoro ke áhnte úkiyeho. **2** Ite ómiga mótaq mótarue áhwára áhwáraúne. Ehweh iraré tanahráq ahriahri áhwára áhwára ehwéh íre irari anímé kaweqtaq mía míaire. Wene áwéhipeqté éhwéh kawerue wahnahni puana wega wene moke anonka kawerue wahnahnatiyahrahire.

3 Anotah ka wenawíq ósiga itene ehweh kawerue irankeheéq áwéhipeq áhíniraté iyarone.

Miraonaga ite iuwahbehrabeq ósiga meiqmena móítéhre. ⁴ Sípi soberi sansánsábé iwiáhoro. Sípiwe anotah nanere. Anotah soirírinka sípi tauntahunue pagunoráhire. Sípi soberi anínká pehgáriq awánkátáté miraia náneq paberéhrana sípiga wehukenínká pokinie irabeq pokire. ⁵ Mina inserah anehbíwé pehgáriq naneréna peh anotah arámbéhri kékire. Anehbíga mó ke ahbabáratahráhire.

Ite tagarionawe pehgáriq irágá anotah irárawe abae ague uworapeqté áhnte awánká tahrahire. ⁶ Ahbabáq ehwéhmé ira tahnsáne. Pehgáriq irágá anotah irárawe abae aginserah ahbabáq ehwéhnká moq abaeue anotah agirana mó ahbabáq áhwárehre. Iraipéqté éhwéhnká ahbabáq iwiáh áhwárehrana ahbabáq anotah agorahire.

⁷ Moke ménkámehnkámé, kabarame, weheme sóreq wanípípéqté páhmé wehukene kirabo kamari úkorahowara wahnahnarítáhwe. ⁸ Mó morá áninká wewene ahbabáq ehweh íre saiqnarena wahnahnatiahrahire. Wehenka wehuke pehrana pukorahire. Ahbabáq ehwéhnká apubúue abae agéna wehenka wehukení pehnserahnire.

⁹ Itene íwéhipeqte éhwéhnká itene Wahnah Maniká Iteribonsabé iwiáh iwiáh ateq anehe mó ke Manikánka we tahnsá miraro keyabé abehq éhwéh arítáhwe. ¹⁰ Iwiáh iwiáh ate ehwéhnkákáq abehq éhwéhnkákáq peh morá áwéhipeqte sire. Minawé íre kaweq sansáne. ¹¹ Néne iyahnabo anímáríno, arahnome kaweq né wanínkákáq abiqnóno wanínkákáq morábíté íre sire. ¹² Pópo awánkátáq inunara será íre iyahráhire. Párúq nahniáqtáq pópo será íre iyahráhire. Abiqnóno

wanínká né waní íre úkorahire. Minayabe kaweq ehwéhnkákáq ahbabáq ehwehnkákáq peh morá áwéhipeqté sime anotah íre kaweq sansáne.

Kaweq iwíáhi anínká kaweq sansáninkehe i ehwéhne.

¹³ Ite miónarabeqte ahtebia ání kaweq iwíáhi anímé insebo? Ahtebia ánínká íre saiyoí anínéna wewene áwíq íre pankeréhre. Peh ahtebia sánsánéna kaweqtaq mía míairara mó kegá we tagéra, Ahtebia áníne igehe. ¹⁴ Itega irupipeq mó keyábé anotah abiáhnsánéq ahriahri iteitene íwíq árahue pankaranéhnkono íwíáhirataqmé ite ahtebia ké méq kaweq iwíáhúna ke míone iwíáhiyeho. Péhe iwíáhiyeho. Aiq pútaq ehwéhnsábé péhe éhwéhne atého. ¹⁵ Íopeqté Itéríbógá mina tahnsa íwíáh íre áhwárehre. Írakaumo. Mi iwíáhwé mah marákóipéqté íwíáh wíre. Itene irupipeqté íwíáhgá mina tahnsa íwíáh aitéhrana owainawanka moq mi iwíáh aitéhre. ¹⁶ Írátíáhro. Sirupipeq mó keyábé abiahnsanéra ahriahri seyene síwíq pankeráh kégá íre kaweqtaq mía míaowe. Íre kaweqtaq mía míaéra áhnte ahbabárowe.

¹⁷ Íopeqté Itéríbógá iwíáh aitéh iwíáhwé ahriahri kaweq iwíáhe. Manikáne Awanka iwíáh aitéh kégá pehwehrue méq uwaréqme méq mó kené ehweh ireq mó keyábé sirutaboiréq kaweq sansá ariteq anotah anínseq íre áwíqkakaq anínseqsabé peh morá íwíáhéq ehweh pehipi íre iraria miraonehe e ehweh mira aruqarurowe. ¹⁸ Itega uwaréqme peh morá íwíáh kahnaraq minawé sotápéq ayu uqmaráhnserah mire. Uwaréqme peh morá íwíáh kahnaraq peh kaweq sansámári

miraorahúne. Minawé sotápéqté ménsáméhnsá kawerue kíréhnserah mire.

4

Mah marákóípéqté sánsánsábé awahbeh anímé Manikáne naruо aní míre i ehwéhne.

¹ Itega ehwehéq tobéhírataq mi sansámé aneq áwahe kehro? Itene irupipeqté iuwahbeh iwíahgá moke mi iré káwéq sánsá áhwáreh mino.

² Ite iuwahbeh naneqmarí íre meyahráhonsabé meyaneheéq mó ke subiq súáhwe. Mó kené ménsámehnsánsabe aigará pabekiraq íre meyahráhonsabé meyaneheéq ehwehue tobéhewe. Ite iuwahbeh naneq Manikánsabe, Náio ue íre teawéwe. Minayabe mi naneq íre matíáhwe.

³ Itega wensabé, Náio urome wega aneqsabé íre náiasa túbáh agiro? Itega íre tábúsoqme iwíahue, Náio urowe. Íre Manikáne arambehri miraoneheéq peh iteitene iuwahbeh naneq náio uronsabé túbáh agire.

⁴ Ahbabáq inínká wenawehq auwena mó weh kéréhnserah itega Maniká auweq mah marákóípéqté sánsá sehgiówe. Mah marákóípéqté sánsá sehgó ánímé Maniká Iteribone naruо aní míéhre. Minawé aiq iahtebaho? Mah marákóípéqté náneqsabé arutaboiri anínká Manikáne naruо aní úkire. ⁵ Manikáne ehwehnka mahraréna,

Manikánka Wenawa eqmaréhrana irupipeq tumiéhre. Itega Manikánsabe kawerue irutaboirigeheéna wega págegeue wahnahnaitéhre ire.

Aiq irarinsabé itega, Mi ehwéh peh abehq éhwéhne íwíáhiyeho.

6 Manikánka ite anotahtaq séhréh aita aitaire. Minayabe wene ehwehnka mahraréna, Sensíwíq pankeráh kewé Manikánka íre séhréhia peh ahqáho arítéhre.

Sensíwíq íre pankeráh kewé Manikánka séhréh arítéhre ire. *(Sindaun 3.34)*

7 Minayabe iteitene píribahri iwíáh sueq Maniká Iteriboga teí éhwéh kawerue sehgóro. Owainawansabé ahqáho atéhrataq wega iuwena pokinkehe. **8** Maniká Iteriboba séq wene ehweh kawerue íráhro. Mirairataq wega iteba séna séhréh aitankéhe. Wehukenínká ayahnkara pabeq paberitaq ayahnkara aiq kawerire. Ahbabáq keo, mina inserah itene irupipeqté áhbábáq sueq kawerurero. Mó iwíáh mó iwíáho keo, itene irupipeq kaweq iwíáhigehboq mah marákóípéqté náneqsabé íre irutaboiroro. **9** Itene ahbabáqsabe iwíáhéq wíréh wíréh ehweh sueq ibisahro. Itene irupipeqté eyoyói iwíáh sueq íre kawerurauge iwíáhoro. **10** Itega Manikánsabe, Íné pehgáriq aní púana ínériahríah íre awehraq aní míóge teawéro. Teawenana wega séhréh aitená ite moraní moraníne, Anotah aní míahno aitankéhe.

Mó keyábé ehweh arítého i ehwéhne.

11 Néne iyahnabo anímáríno, itega mó ke Manikáne animáriñsabé íre kaweq ehwéh ariteq abehq ánímári móe ariteho. Mirairataqmé Manikáne ehwehnsabé moq mina tahnsanowe. Wene ehwehnsabé awahrieh anínká mi ehwéh íre sehgienna, Peh abehq éhwéhne atéhre. **12** Manikánka

webataq sehgóro ú ehweh teí púana wewega ite sainsuena ehweh aitahráhire. Webataq mó ke kaweraritena mó ke íre kaweraritéhre. Minayabe itewe peh wehuke míah púaq mó keyábé ehweh arítého. Minawé peh Manikáne arambehri wire.

Ite píribahriéq saiyo ke míyeho i ehwéhne.

¹³ Táhmaro itega mahraréq, Ahbiah mó ke suwahpeq pokue mitaq peh morá ópéq méq arambehriue áhnte moné meyanéhe ewe. ¹⁴ Mira íwíáho keo, teiníboq írátíáhro. Mókakeyabé ite íre tagaríáhwe. Mi tanáhráq ite oga míaneherabowamo. Itene oga mé tanáhráq nonahweyah tahnsáne. Nonahweyahnka pehgáriq tanáhráq kéna apubúue sawekinserah itene ogamé tanáhráq moq apubúue parabagorahire. ¹⁵ Minayabe itega iwíáhona ehwéh sueq mahraréq, Itene Wahnahnka kowe aitahnaraq ite oga méq mahraue arambehrionehe ero.

¹⁶ Amahnágawé iteitensabé iwíáh íwíahéq ite íwíq pankereq, Iteriahríáh miraoneheqmúne ewe. Mina tahnsa píribahri sansámé íre kaweç sansáne. ¹⁷ Kauerue iwíáhuno. Are kaweç sansá mi-raéyabe ahtebehnaraqmé mi sansá miraúno. Íre mirainaraqmé aiq ahbabáriniewóne.

5

Áhnte mensáméhnsánkákáq kékabé irari ehwéhne.

¹ Áhnte mensáméhnsánkákáq kéo, minayabe ehweh teiníboq írátíáhro. Itene ménsámehnsá pehipi kéhnsábé íre kaweç sunúq sína puaq uwo uwo éq ibisahro. ² Itega áhnte mitaq sáhato mensáméhnsá sósahbahrankírama itene

kaweq korósíákáq wenuqka naruéhre. ³ Itene móne ebáhmári íregáritaq pehipi kagairana awehgárógráirara mó kegá tagéra are anah ani móne íwíáhigehe. Itega móneyabé irutaboíréq amahnága áhnte soruparáh púana mókake kamah aina tanáhráq íérinawire. Wehukení osoq míéhrana érinserah íérinawire.

⁴ Kauerue írátiáhro. Itene sotápéq arambehrio ke íre awehraq apéq náriéwara sega itensabé abiähnsa aitera, Íre kauerowe aitáhwe. Maniká itene págege Wahnáhnká sene ehweh aiq íréhre.

⁵ Ite mah marákóípéq méq áhnte kaweq naneq meweque ite iuwahbeh sansánowe. Minayabe wehga mayawenkakaq poéráhq subiqme kahnirinserah Manikánka ite anotahtaq kamah ainkéhe.

⁶ Itega kaweqltaq míáh ké, itene ehwehnsabé íre ahqáho aitáh kewé ehweh ariteq subiq súáhwe.

Itega págegeue méq Sísa tuina tanáhráqsábé áwénunoro i ehwéhne.

⁷ Néne iyahnabo anímárido, itene Wahnah tuina tanáhráqsábé kauerue áwénunoro. Sonsoréh áninká wene so uqmarena ibonsi tanáhráqsábé áwénunire. Ménsámhensá kíréhtáq mó ibonsi tanáhráq áwénunéna nera kankeheéna mó áwénunire. ⁸ Sonsoréh áninká áwénuninserah ite moq itene Wahnah sína tanáhráqsábé kauerue áwénunoro. Wega tuina tanáhráq aiq wahto agi puaq aiq sinawire íwíáhéq áwénunoro.

⁹ Néne iyahnabo anímárido, mó Sísa tagaríah kékabé wensabé wensabé abiahnsa ariteq siéhruruirataq itene Wahnahnka moq itensabé ehweh aitanawire. Ehweh aitana tuina tanáhráqmé áhnlbóránire. ¹⁰ Néne iyahnabo

anímáríno, Manikáne ehweh iraru kegá wenawírue wene ehweh pahsúónsabe iwíáhoro. Sene naruoga síwíoqnotaq sene arambehri íre susa peh págegeue sehgiúwe. Segá mirau serahnoro.

¹¹ Segá Manikáne arambehri íre susa peh págegeue sehgiúnsabé se kaweq ke wóe aritone. Naho naho wehukení wenawíq Sóba míowe. Íre kaweq sunúq weba sútaq wega Manikáne sansá sehgiena, Maniká kaweq aní mía míaire íwíáhéná pehwehrue míowe. Minayabe Manikánka we séhréh atowaq tagariáhwé. Manikánka itensabé moq anotahtaq arutaboiréna ahriahri séhréh aitéhre.

Íónka tagariéhtáq aiq pútaruge íre irarero i ehwéhne.

¹² Néne iyahnabo anímáríno, mó kegá itene ehwehnsabé aiq pútare aitageheéq mó naneq áwírue íre irarero. Pópoqnahga tagariéhtáq aiq pútariahnsanuge íre irarero. Íónka tagariéhtáq aiq pútariahnsanuge íre irarero. Moke mó mina tahnsa éhwéh íre irarero. Itega mina tahnsa éhwéh irari-rataq Manikánka ehweh aitankéhe. Ite kowe iwíáhirataq peh kowe ero. Ahqáho iwíáhirataq peh ahqáho ero.

Manikánka kaweqtaq mía míai aniné púreq ehwéh íréhre i ehwéhne.

¹³ Ite míáhrabeqte áníné arupipeq umeh agínaraq wensabé púrerúno atóge. Wene arupipeq eyoyói anínsabé igoñkónue Manikánsabe iwíáh íwíáhuno atóge. ¹⁴ Awahre anínsabé Sísá tagariáh kéráq wah-nahno abóawáh wéhyábé síáhrabúno atóge. Segá

awahre anípá séra itene Wahnah áwírue wéri abaq
atera wene awahreyabé púreratagéhe.

¹⁵ Manikánka mah awáhré ání kaweratanawire
íwíáhue púrerirataq Manikánka mi aníné ahbabáq
kaqsuena wene awahre kaweratankéhe. Kaw-
eratahnana awaho ani míankehe. ¹⁶ Minayabe
itene ahbabáqmari we teawíoro. Awaho an-
imári míaneheéq we púreratéhoro. Kaweqtaq mía
míai anínká Manikánsabe púrerínaraq wega irena
págegeue mirainkehe.

¹⁷ Manikáne ehweh irarú ani wenawíq Éráísa. We
peh wehukení ména ite tahnsá míowe. Wega
Manikánsabe íre ibonsinkeheéna anotahtaq
púrerúwana apahtáró ópéqkákáq mó akáhtáq
ópéqkákáq íre ibonsúwe. ¹⁸ Anehe wega mó
púrerúwana íopeqté áhnte ibónsúwana mah
marákóípéqté ménsáméhnsá kawerue kirowe.

*Túbáh agí anínká ehweh móñkakáq sehginkeheeéq
koséhréh atáhro i ehwéhne.*

¹⁹ Néne iyahnabo anímárido, ite míáhrabeqte
ání aiq pútaq ehwéh suena túbáh agínaraq mi
ehwéh móñkakáq sehginkeheeéq koséhréh atáhro.

²⁰ Mi ahbabáq ánínká abehq sánsániraq ite
séhréh atáhnsábé wene ahbabáq sansa súéhrana
Manikánka wene áhnte ahbabáq kaqsúéh púana
wenawa iraipéq íre pokinkehe. Minawé ahreraq
matíáhro.

**Manikáne O Ehwehne
God's New Talk: The New Testament in the Awa
Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Awa long Niugini**

copyright © 1974, 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

® Faith Comes by Hearing

Language: Awa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-12-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

9673cf68-887a-574e-9ac8-846469c86b12